

[Birgith Mogensen]

der og andre steder i det danske erhvervsliv mangler arbejdskraft. Det store problem er derfor, hvad vi kan gøre for at indsluse arbejdsløse på de arbejdssteder, som de unge ikke umiddelbart er særlig begejstrede for. Samtidig må vi fortsat sørge for, at de unge ustandselig tilbydes videreuddannelse af forskellig art, at alle ledige unge tiltrækkes af en eller flere af de etablerede uddannelsesformer.

Til slut vil jeg gentage: vi må, så vidt det er muligt, ikke spare på de tilskud og omkostninger, som er nødvendige for at opnå en ønskelig børnetrivsel og en aktiv og samfundsorienteret ungdom. Vi må og skal betragte disse omkostninger som en yderst gavnlige investering i den bærekraft, som skal køre forretningen Danmark videre på et sundt, flittigt og forstandigt grundlag.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Når man skal se på, hvordan krisen rammer børn og unge, er det nødvendigt at se på, hvilken placering børn og unge har i samfundet.

Det, alle børn under en vis alder har tilfælles, er, at de er en langtidsinvestering, idet de udgør den kommende arbejdskraft, og at de er en øjeblikkelig udgift for samfundet rent økonomisk set. Eftersom børn og unge først og fremmest er en udgift, er de naturligvis også særlig udsatte, når der skæres ned på de offentlige budgetter. Nedskæringen på daginstitutionsområdet i 1975 er ét, men ikke det eneste eksempel. Ser man på de spareforslag, der er samlet sammen af Kommunernes Landsforening, bekræftes éns værste forudnelser. En lang række af disse forslag handler om nedskæringer på daginstitutionssiden, andre sociale forringelser samt forringelser inden for folkeskoleområdet.

Den krisevirkning, der nok har ramt børn og unge hårdest, er arbejdsløsheden. Indirekte har den ramt børnene gennem de virkninger, arbejdsløsheden har på forældrene i form af løntilbagegang, dårligere social situation og depressioner som følge af lediggangen; direkte gennem en uhyggeligt stor ungdomsarbejdsløshed. I oktober 1979 var der ifølge Danmarks Statistik 62.127 registrerede ungdomsarbejdsløse under 24 år. Hertil kommer et ikke kendt antal unge under 18 år, der på grund af, at de ikke har været beskæf-

tiget før, og på grund af, at de er for unge til at få hjælp på bistandskontorerne, ikke er regnet med i statistikken.

Ifølge Danmarks Statistik er der 10.000 unge, der hvert år går direkte fra folkeskolen ud i arbejdsløshed, og som af de førnævnte årsager ikke er med i statistikken over registrerede arbejdsløse. Denne gruppe er tiltagende. Ifølge socialforskningsinstituttets pjece om ungdomsarbejdsløshed fra 1978 vil denne gruppe alene i perioden 1978-1985 forøges med 50.000 unge på grund af de store ungdomsårgange. Selv om der i øvrigt ikke skulle ske ændringer i den beskæftigelsesmæssige og uddannelsesmæssige situation, vil ungdomsarbejdsløsheden i 1985 altså være langt, langt større, end den er i dag. Dette er helt uacceptabelt.

Det er desuden en farlig situation for arbejderbevægelsen, fordi denne gruppe unge ikke som de ældre arbejdsløse har tilknytning til de faglige organisationer og derfor let kommer til at udgøre, hvad man i gamle dage betegnede som et pjalteproletariat. Man skal desuden heller ikke være blind for, at de elendige vilkår, der bydes en stor del af de unge, kan give sig udslag i reaktionære politiske strømninger, selv om de ikke nødvendigvis behøver at give sig dette udslag.

Det er klart, at mange unge arbejdsløse ikke fortsætter med at være arbejdsløse. De får et arbejde, kortere eller længere tid, nogle går ind i en uddannelsessituation. Men blandt de unge arbejdsløse er der en kerne af langtidsledige. En undersøgelse i Odense kommune i 1978 viste, at 14,2 pct. af de unge, der indgik i undersøgelsen, havde været arbejdsløse i mere end 2 år, mens 37,8 pct. havde været arbejdsløse i mere end 1 år. Det er klart, at procentsatserne varierer fra kommune til kommune og fra år til år, men de undersøgelser, der er foretaget rundt omkring, viser alle sammen, at der er en stabil kerne af langtidsledige.

Regeringens udspil om en ungdomsgaranti retter sig først og fremmest mod denne kerne af langtidsledige. Det er i og for sig udmærket. Det mest positive i forslaget er den del af tilbuddene, der består af en kombination af undervisning og produktion, samt det forhold, at der i modsætning til de fleste beskæftigelsesprojekter for unge i større udstrækning sættes på, at projekterne skal være kompetencegivende. Projekter med en kom-